

lekszenek. De Solon gyermekeit; hiába zárta el regényes és tisztességes házába, a hatalmas tempóban fejlődő amerikai élet magával ragadja. Őket már a pénz, a szerelem és az érvényesülés érdekli. Bár tele vannak az otthonról hozott tiszta emlékekkel, ezeket rabláncnak, nyügnak érzik és elszakadnak szüleik isteniféle, békességes, szemérmes világától. Csodálatos, hogy egyedül Etta, a megtévedt Barnes-lány tér vissza otthonába, ő az, aki beteg atyja mellett felfedezi a vallás erejét, aki megtalálja a szépséget az elmélyült, befeléforduló életben. Nagyszerű kompozíciójú munka. lúsból, vérből való alakokkal. Pompásan mutatja be az író az ellentétet a valóságos világ és a quakerek világa között. Leírásai, képei költőiek, mondanivaló a mindig nemes. Az „Amerikai tragédia” kitűnő írójának nagyszabású, új regényét Szirmai Tivadar fordította magyarra.

B. K.

ROMAIN GARI: HAJNAL FELÉ.
(Dante.)

Lengyel partizánok erdőben, hideg télben eltöltött izgalmas életét festi a francia író legújabb munkájában. Harcuk inkább a természettel szemben mérül ki, a szereplő személyekben nincs semmi hősködés vagy pózolás. Éhesek, fáznak, van, aki regényt ír köztük, a tüdőbaj áldozatokat szed közülük, a fiatal Twardowski Janek a főhős, szerelmes lesz egy lányba, aki a becsületét áldozza fel hazája érdekében. Fiatal, szép szerelmük, amely a havas lengyel erdőben kezdődik, beteljesedik és az ország felszabadulása után már hárman üdvözlik az új hajnalt. A könyv világ-siker lett, tiszta élményeivel, eredetiségével. Kétségtelen, hogy igényesebb mű a besteller-típusnál. A könyvet Rónay György plasztikus fordításában olvastuk.

B. K.

LEO TOLSZTOJ: EGY LÓ TÖR-TÉNETE. (Révai.)

Egy tarka ló a főhőse Tolsztoj regényének. Egy öreg, kimustrált, de jobb napokat látott paripa, a legnemesebb fajtából való. Azonban szerencsétlen életkörülményei folytán a legszomorúbb véget éri. Igazi tolsztoji humánummal, és mondhatni szeretettel megírt regény; az állat életét olyan hozzáértéssel, finomsággal és főleg realitással mutatja be, és annyi pompás bölcsesség húzódik meg a sorok között,

hogy csak bámulunk. Ahogyan az öreg-ségről beszél az emberekkel, állatokkal kapcsolatosan, igazán megragadó. A kis regénnyel ízelítőt kapunk az orosz arisztokrácia kóros életéből is, s egy másik, ugyancsak itt megjelent elbeszélésből a régmúlt idők orosz parasztláncnak nyomorúságos világából. Tolsztoj, az orosz és a világirodalom egyik legkimagaslóbb alakja, minden könyvével és minden sorával az emberek javítására törekszik. A fordítás Szöllőssy Klára munkája.

BARITZ KAROLYNÉ

THORNTON WILDER: KABALA.
(Révai.)

Olasz arisztokraták élete amerikai szemmel nézve; ez a könyv lényege. Egy Kabala néven ismert előkelő társaságról olvashatunk, biborosról, gróf- és hercegnőkről, gazdag vénlányokról, akik bizonyos titkos erőt gyakorolnak az olasz közéletre pénzüikkel, vagyonukkal, származásukkal és összeköttetésükkel. Távolról titokzatos, érdekes társaság, közelről azonban nagyon is szerencsétlenek, önmaguknak, egy eszmének vagy a szerelemnek rabjai. Éles és mégis jóindulatú bíráiat ez Thornton Wilder részéről, mert szánja, sőt szereti hőseit. A könyv megismertet bennünket az olasz felső tízezer életével, nyelve színes és könnyed, kompozíciója egységes. Szöllőssy Klára fordította magyarra.

KELEMEN IMRE

JEAN PAUL SARTRE: A TISZTESÉGTUDÓ UTCALÁNY. (Káldor.)

Sartre egzisztencialista filozófiáját jól sikerült képfelvonásos színműbe csomagolta. Lényege az, hogy szabadnak és függetlennek hisszük magunkat, úgy érezzük, hogy szabad akarattal rendelkezünk, rá kell azonban jönnünk, hogy a társadalmi helyzet, a világ egész berendezése úgy van megalkotva, hogy mégsem tudunk jobb belátásunk szerint cselekedni. Lizzie, az amerikai utcalány is az igazat akarja vallani a bíró előtt, megmentve ezzel egy négert, — akinek csak az a bűne, hogy néger, — a biztos kivégzéstől. Igen ám, de jönnek a fehérék, a szenátor fia és társai, a társadalom hatalmon lévő rétege és erőszakkal ki akarják tőle csikarni a hamis tanuvallomást, megmentve ezzel a gyilkos fehéret, akiért kár lenne, ha börtönbe kerülne, mert: fehér ember. Lizzie kitart az igazság mellett, de jön a szenátor és az anyai érzésre, valamint a faji öntudatra való hivatkozással le-